

Een aantal suggesties:

- Maak van intimiteit en seksualiteit een vast onderdeel van het intakegesprek, het zorg- of ondersteuningsplan en de behandeling.
- Leg vast wat een bewoner wil, weet, en doet omtrent intimiteit en seksualiteit.
- Monitor op structurele basis de (veranderende) behoeften van bewoners.
- Formuleer hier korte en concrete verbeteracties op.
- Verschaf toegang tot informatie en ondersteuning voor bewoners.
- Maak afspraken over privacy.
- Draag uit dat je een organisatie bent waar iedereen zichzelf kan zijn.

3b. Verankering van beleid voor medewerkers

De verankering hiervan dient plaats te vinden op drie niveaus: kennisvergroting, vaardigheden (competenties) en attitude.

Een aantal suggesties:

- Onderzoek eerst eventuele weerstand en/of handelingsverlegenheid.
- Inventariseer en formuleer verbeterpunten omtrent de omgang met bewoners rondom intimiteit en seksualiteit.
- Agendeer het onderwerp bij de verschillende overleggen; zoals werkoverleg en teamoverleg, afdelingsoverleg, managementoverleg. Medewerkers maken zich op deze manier de visie eigen, vertalen deze naar hun eigen situatie, bespreken knelpunten en voelen zich gesteund bij het uitvoeren van hun werk.
- Besteed in individuele gesprekken met medewerkers aandacht aan het thema intimiteit en seksualiteit.
- Zorg dat medewerkers seksueel gedrag en seksuele behoeften herkennen.
- Zorg dat medewerkers weten waar ze heen kunnen met vragen of problemen.
- Vraag medewerkers expliciet naar signalen of bijzonderheden.
- Zorg dat hun kennis up-to-date is over het verband tussen bepaalde medicatie, ziekten en seksueel gedrag.
- Vraag nieuwe medewerkers zich te conformeren aan de visie op intimiteit en seksualiteit; maak dit een structureel onderdeel van het inwerkproces.

3c. Verankering van beleid in de organisatie

Hierbij is het vooral belangrijk om aan te sluiten bij bestaande kaders, en kennis en kunde beschikbaar te stellen.

Een aantal suggesties:

- Stel aandachtsfunctionarissen (of een werkgroep) aan die een intern aanspreekpunt vormen voor medewerkers en bewoners. Afhankelijk van de grootte van de organisatie kan dit op team- of locatieniveau.

- Koppel intimiteit en seksualiteit expliciet aan het kwaliteitskader.
- Integreer het in de doelen van persoonsgerichte zorg.
- Stel (actuele) kennis beschikbaar over hulpmiddelen, trainingen en doorverwijsmogelijkheden.
- Organiseer projecten rondom intimiteit en seksualiteit die zichtbaarheid geven aan het thema.
- Denk aan aandacht voor dit onderwerp tijdens Valentijnsdag/Coming-Outdag.
- Leg vast wiens verantwoordelijkheid het is dat in de ondersteuningsplannen daadwerkelijk aandacht besteed wordt aan dit onderwerp.
- Neem in het zorg-/ondersteuningsplan een format op met aandachtspunten en vragen om het bespreekbaar maken van intimiteit en seksualiteit te bevorderen.
- Zorgen voor een structureel scholingsaanbod voor medewerkers, en monitor dit aanbod.
- Gebruik de [competentiechecklist](#).
- Heb structurele aandacht voor de effecten van behandelingen of praktische beperkingen op de mogelijkheid om seksueel actief te zijn.
- Leg afspraken vast over seksueel grensoverschrijdend gedrag (tussen bewoners en/of medewerkers).

Wilt u over uw partner vertellen?

De processen waarin dit beleid nu verankerd ligt dienen te worden geëvalueerd. Denk hierbij aan het periodiek uitvoeren van een sterkte- en zwakte-analyse. Met behulp van een periodieke analyse kan een duidelijk beeld van de feitelijke situatie op dit gebied verkregen worden, kunnen lacunes worden opgespoord en verbeteracties in gang worden gezet.

Meer informatie?

Op www.seksindepraktijk.nl staan tips rondom het vormgeven van beleid in de ouderenzorg, is scholingsmateriaal te vinden en meer kennis over intimiteit en seksualiteit voor zorgprofessionals.

Op www.zorgvoorbeter.nl/seksualiteit en www.waardigheidentrots.nl/category/onderwerpen/intimiteit-en-seksualiteit staat meer informatie onder het dossier 'intimiteit en seksualiteit'. Hier vind je ook het werkboek 'intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis'.

Colofon

Ontwerp: Robin van Rossum

Illustraties: Studio Bla Bla

Fotografie: APA Foto